



tólag rendkívül sok változást fog maga után vonni a közigazgatásban és erős hatással lesz a közgazdasági életre is.

A ságrábi politikai, társadalmi és gazdasági körök természetesen kedvezően fogadták a ressimváltozás hírért. Belgrádban egyébként azt várták, hogy a radikálisok és a Pribisevics-

párti demokraták demonstrációt rendeznek a Davidovics-kormány ellen. A tüntetések azonban elmaradtak, csupán a radikális és a Pribisevics-párti sajtó ir éles hangon az új kormány ellen. A kormányt szeparatista és föderalista kormányoknak nevezik és úgy állítják be, minthogyha Radics akaratától függne.

hogy a delegátus urak isgatottságukban lábnakkal tönkretessék a műnyegét és így inkább elvették.

Aszta! két rípessel van bevonva, minden helyen két jegyzetpírtómb, előtte üvegtintatartó két tollal: az egyik rendes acéltoll, a másik a történelmi hagyományosságú libatoll.

— Ja, azelőtt az írószobám eszt volt, az írómappa pedig maroquin bőrből és az volt a szokás, hogy minden résztvevő elvitte emlékül a maga számszámát, de csak modernizálódunk és csak spórolásabbak leszünk! De ezzel szemben a demokrácia vívmányait másban is látni: néma csak azokat a hamutartókat és vízestüvegeket ott az asztalon! Tudja, hogy ilyen még sohasem szerepelt a Foreign Office ülésén!?

A nemzetek boszorkánykonyhájában

(London, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Igazán nem egykönnyen lehet Angliára, különösen Londonra most ráismerni! Hosszú voltam szokva, hogy itt mindig oly sürün köd fogadott, amelyet „darabokra lehetett volna vágni és gyersáruként szétküldeni“, ahogy az amerikaiak oszulták angol-szász őshasájukat. És most az egész oszternán rettenetesen nyomott levegő uralkodik, Doverban már tikkasztó a hőség, a vagon minden ablakát nyitva hagyjuk, hogy kissé léghuzattal hűtsük a nyomasztó levegőt. De ahogy az ember a Victoria pályaudvarra megérkezik és kilép a Victoria Square-ra, már nem lehet kibírni. Szeretnék minél előbb egy jó szállodai szoba ideiglenes tulajdonosa lenni: bemegyek a Victoria szállóba. Szoba nincs. Én csak úgy félhalkan, mintegy magamnak magyarázva, mondom: Na igen, a londoni konferencia és a világhíallítás... A szolgálatban lévő nagykövét külsejű portás meghallja és angolnál ritka közlékenységgel megszólal: megayagtatatom, hogy ugyanez volt a helyzet a konferencia megnyitása előtt jóval is, ugye egy sok delegátusnak is ugyanezt a választ kellett adnunk és kapták ők ezt a választ még vagy négy ilyeszeri szállóban!

— Hogyan, hát a delegátusok elhelyezése nem hivatalból történik a külügyminisztériumból?

— Igen, a több delegátusoké, de már például a francia sajtófőnök, Saint-Brise nem nagyon tudott lakást kapni, hogy vagy tíz pénzügyi szakértőrel ne is beszéljek.

Mintán így én is delegátusnak érezhettem és képzelttem magam, tovább mentem, hogy másutt inkább csak utasaként szerepeljek, aki azonban szobát kap. Végül a negyedik helyen sikerült, ahol asztán valamennyire lerástam az uti port, hogy asztán a Foreign Office felé menjek, ahol az a híres londoni konferencia folyik.

Nagyon méltóságteljes egy hely ez a Downing-street. Az ember mintegy éri, hogy itt nagyon komoly dolgok történnek. A minisztérium palotája előtt szűles rendőr áll a híres kicsi bottal, amely világhódító utjára Angliából indult el. Benn a kapu alatt igazolnom kell magam, kiténik, hogy nem vagyok sem tisztviselő, sem delegátus, nem mehetek be. Kérem, hogy engedjenek beszélni az inspektoros tikkár ural, a portás kissé gondolkodik,

astán feltelefonál hozzá. Mintegy tíz percet kell várakoznom, astán megjelenik a várya-várt megváltó Mister Jones tikkár személyben. Bemutatkozom, átadom ajánlóleveleimet és megmondom, hogy egy pár intim jellegű részletet szeretnék: a tanácskoas helyiségeit látni, a több tanácskozáskörül egyet-mást hallani. Tünődik, astán meghív este fél 8 órára, mert akkor itt nem lesz már senki, ma délután ülés úgy sem lesz hivatalosan, csak megbeszélés.

El lehet gondolni, hogy pontosan ott voltam félnyolcra, ahol presumpatív kalauzom már várt. Legelőször is felvitt az első emeletre, ahol a tanácskozáskörök folytak.

— Ezt a szárnyát palotának nem tudta sehasem kiállani lord Curzon, — mondja a tikkár és magyarázatképen csak rámutat a falakat borító freskókra, amelyek Anglia többé-kevésbé diosőséges háborúiról szólnak.

— De hogy hogy idehozták a franciákat konferenciáznia? — kérdem — hiszen épp a francia-angol háborúk: Orleans, Trafalgar vannak itt főképen lefestve.

A tikkár kissé savorba jött és így jobbnak láttam a kérdést tovább nem feszegetni. Egy magas szárnyas ajtó felé értünk, ahol két fekete csészarabkátos ajtóállás örködik. A tikkár önkéntelenül lábujjhegyen kezd járni, majd mikor észreveszi, elmosolyodik: Látja, mennyire rabja az ember a szokás hatalmának?

Belépünk az ajtón. A szívem kissé megdobban. Most meglátom azt a termet, ahol a világ sorsa dől el. Hatalmas helyiséget látok magam előtt: a külügyi államtitkár fogadóterme. Hat óriási ablak világítja meg. Odalépek az egyikhez, kinézek és a House of the Admiralty látom, tetején vagy száz dróttalan táviróantennával. Egy másik ablakból a német nagykövetség palotáját látom, astán a Saint James Parc lombjait a György oszlop, amelyen III. György szobra van (világháritóval ellátva, úgy hogy úgy néz ki, mintha német sisak lenne rajta).

A tikkár rezant fel nézdalódéséből. Rámutat a terem közepén lévő patkóalakú asztalra: Itt azelőtt szmirnaszönyeg állott, de attól tartottak,

Leültünk. Egy pár szokásos frásis után rátértem arra, ami a leginkább érdekelt: a londoni konferencia külissamögötti eseményeire; tapogatózom nála, hogy milyen a hivatalos angol vélemény a konferenciáról; óvatosan elkerül minden törvényt: annyit mond a konferenciáról, úgy, mintha tikkot árulna el, amennyit a lapok is megírtak. Csak épp Canada és Írország szerepéről mond újat: ez a két „Dominion“ szintén önállóan akarta magát képviseltetni a konferencián, de Macdonald és Thomas gyarmatügyi miniszter egyenesen megakadályozták: csak épp azt az engedményt hozták, hogy a miniszterelnök naponként a birodalmi tanácsnak jelentést tesz és új utasítást kap tőle.

A kis antantra terelem a szót; erre élénkebb lesz Mister Jones, nagyon kedves akar lenni és mintegy mentegőve mondja:

— Kérem, Angliának nem lehet abban része, hogy a kisantant kissé megalázó szerepet játsszik, de úgy gondoltuk, hogy Herriot fogja magát exponálni, mint a kisantant protektorának, Franciországnak miniszterelnöke, hogy ezek az orszákok külön-külön is meghívást kapjanak, ami azonban a ohequersi találkozósn nem történt meg, — így hát hiába tiltakozott a belgrádi kormány a nem formális meghívás ellen és hiába akarta Gyuriosot, a jóvátételi bizottság eserb tagját delegálni, ebbe a Foreign Office nem mehetett bale és így ez az ur csak mint Gavrilovics szerb követ tikkárja jöhetett el.

Most azonban akartam volna még valami érdekeset hallani és ezért megkérdeztem: És mik az Ön egyéni impressziói?

— Az én egyéni impresszióm — felalte mosolygva, meglepő gyorsan — az, hogy jöllehet én most napi tizenhat-tizenhét órát dolgozom, mégsem szeretnék most Macdonalddal cserélni.

Közben félkilenc lett és minthogy nem akartam szegény Jones 17 órai munkaidőjéhez még egy tizenyolcadikat tenni, megköszöntem a sziveségét és újra kiléptem a Downingstreetre. (s. d.)

Amerika és a zsidók*

Írta dr. Jordán Sándor

Amerika feltedése egyben a zsidóknak Spanyolországból való kiutasításával (1492) és sok jámbor zsidó azt hitte, hogy az Ujvilág felfedésével a zsidóság eszennedével véget értek és hogy az isteni gondviselés csakugyan egy új világot teremtet az üldözötték számára.

Ugyanez a kés ugyanazon tollal és tintával írta alá mindkét nevesítés rendezetét. Columbus Kristóf, Amerika felfedezője, a tények ezen össetalálkozásra vonatkozólag Spanyolország akkori királyának és királynőjének a következőket írja: „Mintán Felségitek a zsidókat január hóban birodalmukból kiutasították, megparancsolták nekem, hogy én ugyanazon hónapban kellő felszereléssel a nevesített indiai régiókba induljak.“

Egy Louis Santangel nevesített maranos (kitért zsidó, átkeresztény) Aragonia tartományának főlelőre, korának egyik legvagyonosabb írfia, továbbá egy Gabriel Sanchez nevű maranos, országos kincstárnok és Juan Cabrero együttesen állították rendelkezésére Spanyolország királynőjének a kutató és felfedező utasításokhoz szükséges pénzeszegeket és ők beszélték róla, hogy Columbut ezzel megbizna és támogatja. Columbus, akitől a katalógus egy része azt állítja, hogy zsidó volt, Génából származott, ahol előbb a Oolon nevet viselte, 120 kísérője közt mintegy harminc zsidót vitt magával; ezek közül hiváltak az ismertebb nevek: a nyelvtudós Luis Bernát, továbbá Alonso de La Oalle és Rodrigo Sanchez. A zsidó Rodrigo de

Triana pillantotta meg legelőször a szárazföldet. Luis de Torres a héber, kald és arab nyelvekben jártas volt, amely nyelvek ismeretét Columbus indiai és keleti kutató utasításához nélkülözhetetlennek jelezte. És Columbus tényleg Louis de Torrest küldte először a szárazföldre, hogy az indiai khánt üdvözölje. Louis de Torres volt az, aki elsőnek felfedezte a dohány használatát is.

Tudományos szempontból is zsidók tették lehetővé ezeket a felfedezői expedíciókat. Ama korak legjobb asztronómiai munkája „De Luminariibus et Diebus Criticus“ volt, amelynek szerzője a zsidó Ábrahám Ezra; a legjobb mappákat a portugál zsidó Jehuda Orreguas készítette, aki a portugál tudományos akadémiának igazgatója volt s akit igrigéi hártvás zsidóknak (kartenjude) gunyoltak az általa rajzolt és közzismert térképek után.

A zsidó kivándorlók első nagyobb csoportja Braziliát választotta otthonul az ujvilágban. Braziliát Pinzon fedezte fel 1498-ban és tőle függetlenül átkutatatta azt Pedró Alvarés de Oarbul, akitnek kíséretében Gáspár, a zsidó tengerész is ott volt, fontos szolgálatot teljesítve. A zsidó kivándorlás Braziliába oly jelentékeny volt, hogy a portugál kormány már az 1557. évben külön rendelkezést tett a tikkos zsidóknak (Maranos) Portugáliából való kivándorlását. Egyidejűleg Spanyolország is megtiltotta a zsidó kivándorlók a kolóniákba; ezt a tilalmat csak 1577-ben vonták vissza, mintán aszéri a zsidók 1,700,000 oruzsdort fizettek a spanyol kormánynak. 1642-ban a zsidók kolóniája Braziliában egyszerre 600 amsterdami zsidó családdal növekedett meg, akik rabbít is hoztak magukkal. Ez volt az első pap az amerikai kontinensen. Akkor már 5000 zsidó lakott Braziliában, akik egyenlő jogot élveztek a nemzsidó lakossággal.

Portugál hódító hadjáratok est a brazil kolóniát nemsokára tönkretették. Sok zsidó visszament Amsterdamba, vagy Délamerika más vidékeire költözött, mások pedig Manhattan Islandra, a mostani Newyorkba vonult, Hollandia egykori gyarmatába.

Newyorkban, amelyet Uj-Amsterdambnak is neveztek, 1652-ben telepedtek le az első zsidók. De az akkori hollandiai kormányzó Péter Stuyvesant ferde szemmel nézte a zsidókat és mindenképen törekedett kiutasításukra, amiről azonban lebeszéltek, mivel ez „sem okos, sem jogos eljárás nem volna“. Megengedték a zsidóknak az Uj-Hollandba való letelepédést és az önálló kereskedelmet oly oly feltétellel, hogy sajtó szegényeikről maguk gondoskodjanak, a kormányzó magasabb rendelkezésre ugyanazon szabadságokat is biztosította számukra, amelyeket Amsterdamban élveztek. A következő években a portugál zsidó telepesek után Hollandiából, Angliából, Németországból és Lengyelországból is jött számos zsidó hitszoros, akik Newyork, Pennsylvania, Maryland, Virginia és South Karolina államokba telepedtek meg.

Csak 1729. évben építették a zsidók Amerikában első szinagógájukat; addig csak imaházak voltak. Az első üldözést Amerikában 1749-ben szenvedték a zsidók, még pedig Newyorkban, amiddőn az már angol uralom alatt állott. E kezestől fogva, az amerikai szabadságharcig nem szaporodott a zsidók száma bevándorlás által.

A függetlenség kihirdetése után a zsidók még nem érték el a teljes egyenjogúságot; Maryland államban egészen 1825-ig egy törvény állott fenn, amely szert az 1835-ös hivatalos állást nem tölthetett be. Némely államban katonáknak sem sorozták be. A szabadságharcban Washington idejében csak 50 zsidó küzdött, akiknek tele, pontos

* Szemelvény a napokban megjelent „Zsidó Csallódi Naplár“-ból, amelyet a napokban ismeretünk olvasóinkkal.

Mentsótek meg Schön Bernát árvált

Az Uj Kelet országos gyűjtőbákolója

Tíz nap telt el azóta, hogy a féktelen gyűlölségre uszító antiszemita agitációtól megitta-sult csendőr kétszer döfte szuronyát Schön Bernát érmihályfalvai talmudista mellébe. A szurony nyomában vérpatak fakadt és hat apró gyermek kenyéradó apja örökre lehunyta a szemét. A zsidó szívek, közel és messze, ahova csak elhatolt a szörnyű hír, keserves fájdalommal szorultak össze és igaz zsidó sirással gyászolták meg azt, aki mindnyájunkért halt hősi halált a nemzetközi antiszemita frontján.

A gyász nyolc napja már letelt, de túl az igaz gyászon Erdély zsidóságára még egy zsidó kötelesség vár. Schön Bernát, akinek tüdejét és szívét a mindnyájunk felé irányított szurony járta át, nyolc embernek mérte ki mindennap a szűkös kenyeret. Nyolcvan éves anyósának, feleségének és hat apró gyermeknek, akik nemcsak az anyagi szelidségű vót, férjet és apát, hanem szegény életüknek egyetlen táma-

szát gyászolják Schön Bernátban. Ez a nyolc ember nemcsak szívének vérével és szemének könnyeivel, hanem a maró éhség kínjával is gyászolja azt, akit mi mindnyájan elsirattunk.

Testvéreink, nem szabad elfelejtkezünk a gyámoltalan öregasszonyról, a tehetetlen özvegyről és a hat apró árváról, akik életüknek egyetlen reményét veszítették el.

Az Uj Kelet országos gyűjtést indít Schön Bernát hátramaradt hozzátartozói részére. Az adományokat az Uj Kelet kiadóhivatalához (Cluj, Str. Baron L. Pop 10.) kérjük küldeni, amely a beküldött összegeket rendeltetési helyére juttatja és az Uj Kelet hasábjain időről-időre nyugtáznia fogja.

Hittel hisszük, hogy egyetlen zsidó sem fog akadni Erdélyben, aki ne igyekezne leróni kötelességét.

Gyűjtővünk az Uj Kelet szerkesztőisége ötszáz lejjel nyitja meg.

La Folette elnöki programja

Döntő szerep jut a munkásság követelésének

(Washington, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) La Folette, az amerikai progresszív elnökjelöltje, akinek érdekében a munkásszervezetek is nagy agitációt fejtenek ki, programját teljesen hozzáigazította a különböző munkáspártok követeléseire. Ez a program sokkal több helyet biztosít internacionális ügyeknek, mint a többi elnökjelölt pártok programja. Belső ügyekben főleg a munkás- és farmer-problémák megoldását helyezi kilátásba. Az amerikai közvélemény örömmel fogadta La Folette újabb programjait, amelyek a napokban kerültek nyilvánosságra.

Íme a lényegesebb pontok:

1. A szövetséges amerikai kormányok után meg kell szüntetni az ipari monopóliumokat, amelyeket addig a nép érdekei rovására használtak ki.
2. Az alkotmányos garanciákat a kormányok a multban igen sűrűn semmisítették, különösen amikor a garanciák politikailag kellemetlenek voltak. Ezentúl a szó szabadságát, a sajtó és gyűlékezési szabadságot semilyen körülmények között nem lehet korlátozni.
3. A vízierő és a természet kincsei az egész nép tulajdona. A szén, a vas, a fém, a kőolaj, az erdők állami ellenőrzés alá helyeztetnek, az egész nép jogos érdekei szempontjából. A magánosoknak semmi joguk, hogy a kincseket a maguk javára szajátítsák ki.

sabban 24 tiszt rangra emelkedett és nagy vitéségével kint, ami mindenestre jellemző adat. A rabzolgák amerikai felszabadításánál a zsidók igen tevékeny részt vettek. Az 1866. évi polgárháborúban 150.000 zsidó közül 8000 önkéntes zsidó katoná vett részt, a spanyol-amerikai háborúban 4000 zsidó küzdött. A most lezajlott világháborúban az Egyesült-Államok hadseregében több mint 800.000 zsidó harcolt.

As amerikai nagy zsidó bevándorlás csak 1882-ik évben vette kezdetét, az oroszországi üldözések és kivándorlások kezdetével. Ezen évtől kezdve a zsidók tessék az összes amerikai bevándorlók számának 10 százalékát. 1882-től 1910-ig Oroszországból összesen 1.119.059 ember vándorolt Amerikába, ezek közt nem kevesebb, mint 71-6 százalék volt a zsidó. A hajdani osztrák-magyar monarchia Amerikába vándoroltjainak szinte 18 százalékát szolgáltatta a zsidóság. Ma az Egyesült-Államokban négy millió fölül áll a zsidók száma; ezeknek szinte fele Newyorkban él. Ott a szineszetben, detail kereskedésben, ruha- és ékszergyártásban, szinte domináló szerep jutott a számukra és igen élénk részt vesznek az ország szellemi életében és a kultúra terjesztésében. A szörmeipar és kereskedelem nagyrésze zsidó kezében van Newyorkban. John Jacob Astor, napjainkban is híres Astor családának hajdani őse, már bevándorlásokor kezdett a szörmeiparral foglalkozni, amit utódai és más hitorszok nagy sikerrel folytattak. Ellenben aránylag kevés számú zsidó él még Amerikában, mint ügyvéd, orvos és egyéb tudományos ágak művelője. Valószínűnek tartom azonban, hogy Amerika legújabb rendelkezései szerint, amelyek az Európából odavándorlók közül éppen a jelszói intellektualitást favorizálják leginkább és a numerus klausus mellőzésével az államokint kontingentál

számföldtől papok, orvosok, tanárok, tanítók, művészek stb. odatelepítését megkönnyíteni igyekeznek, ezek ottani számárányában tetemes javulást eredményezhetnek.

A zsidóknak Newyorkban egyedül több mint 450 közművelődési intézetük, 9 nagy kórházuk és 15 árvaházuk van. A zsidók newyorki mezőgazdasági és ipari segélyegyesülete jelentése szerint ennek 20 évi fennállása óta a zsidó farmerek száma az Egyesült-Államokban tetemesen emelkedett és mindig emelkedőben van. Az 1900-ik évben az Egyesült-Államokban mindössze csak 215 zsidó család foglalkozott mezőgazdasággal, mostani számuk jóval meghaladja a hatvaneszeret. Az ezektől most megművelt földterületek meghaladják az egymillió akret, amely terület 1900-ban csak tizenkét ezer volt. Pénzértékben a most megművelt terület meghaladja a százmillió dollárt.

Kanadában az első zsidó telep 1780-ban keletkezett Montreal közelében egy Aaron Hart nevű hajdani angol zsidó katoná által. Az első szinagógát 1789-ban építették. Zsidóellenes törvények 1837-ig voltak érvényben Kanadában, amely államban pedig 1881-ig mindössze 667 zsidó élt. 1901-ben már 16.000 zsidót találunk Kanadában, 1901 óta pedig több mint 100.000 zsidó vándorolt Európából Kanadába. Ma Montreal, Torontó, Winnipeg három jelentékeny városában egyedül az ott lakó zsidók számát 200.000-nél többre becsülik. Kanadában, Argentiniában és Brasiiliában ezeken kívül számos zsidó kolónia létezik. Az utolsó években Nagyrománia is tetemesen megnevesztette a zsidó kivándorlók számát, különösen az északnyugati határvidékekről, elsősorban a határmenti Szász- és Máramarosmegyékből, ahol a megélhetési viszonyok az elviseletelenségig megnehéstedtek, tudnak ki tömegesen Amerikába.

A teheráni amerikai konzul és titkára meggyilkolásának borzalmas részletei

Földhűdött mohamedánok vérváddal illették a két amerikait. A konzul és titkárát a szó szoros értelmében agyonverték

(Washington, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid távirati jelentés alapján már hírt adott az Uj Kelet arról a gyilkos merényletről, amelyet egy fanatikus néptömeg az Egyesült-Államok teheráni konzulja, Imbrie őrnagy és annak titkára Seymour hadnagy ellen követtek el.

Azek a jelentések, amelyeket a teheráni kormány a washingtoni perzsa követségnek küldött meg, a következőképpen írják le a gyilkosság tragédiáját:

Imbrie őrnagy és titkára Seymour hadnagy a szerencsétlen napon délután három óra körül Teheránnak abba a városrészébe kocsiútra ki, ahol a Skiakiman kutjai vannak. Skiakiman a szent lélekávdorlást hirdető egyház papja volt, aki körülbelül hetven évvel ezelőtt igen sikeres eredménnyel harcolt az összes többi szekták ellen. A kutakat az ő tiszteletére építették és a hívő muzulmánok tömegesen zárandokoltak el a kutak mellé, hogy ott végezzék el áhitatoságaikat. Amikor az őrnagy a festőien tarka tömeget észrevette, megállította a kocsit:

— Erről a csoportról — mondotta titkárának — fényképfelvételt fogok készíteni, ilyen tarka csoportot nem egyhamar fogunk látni.

Mindkét utas kiszállt a kocsiból és az őrnagy felállította a gépét. Amikor a perzsák ezt észrevették, dühös átokban fakadtak ki.

— Ezek meg akarják mérgezni a kutainkat, kiáltozták össze-vissza, ezt ne tőrjük, le a keresztény kutyákkal.

Az őrnagy eleinte nem vette komolyan a kiáltozást és továbbra is fényképezőgéppel babrált. A tömeg azonban egyre fenyegetőbb magatartást tanúsított. Most már nemcsak azt kiáltozták a perzsák, hogy az idegenek a kutakat akarják megmérgezni, hanem azt is, hogy mohamedán gyermekeket gyilkolnak meg.

— Igen, igen — kiáltoztak minden oldalról — ezek azok, akik a kis Mohamedet meggyilkolták s aztán megállapították, hogy eltűnt.

Néhány pillanat alatt a tömegben irtózatosságot vett elő. Imbrie őrnagy is észrevette, hogy a dolog túlságosan komolyra fordult és hamar felugrott a kocsijára, miközben intett a titkárának, hogy kövesse őt. A kocsi a következő pillanatban a lovak közé csapott és vad iramban hajszolta a lovakat. Amikor a tömeg észrevette az amerikaiak menekülését, valóságos örjöngeni kezdett.

— Utánuk, utánuk — kiáltozták, ne engedjük őket élve elmenekülni.

Asszonyok és férfiak szaladtak a kocsit után, de már nem tudták beérni. Egy mohamedán azonban, aki motorbiciklin ült, a lovassági kaszárnyánál utólrta a kocsit. Megragadta a lovak zablóját, megállította a kocsit, míg az üldöző tömeg oda nem ért. A tömeg szoros gyűrűkben fogta körül a kocsit és tűni kezdte a két amerikait. Előbb Imbriet húzták ki a kocsiból, földre dobták és lábbal tapodták összevissza. A konzul súlyos sebektől vérezve, nagyokat nyögve emelkedett fel a földről:

— Protestálok... — mondotta angolul, de a mondatát már nem tudta befejezni, mert egy követ nagy halántékon vágta, hogy eszméletlenül terült el a földről.

Ugyanígy bántak el a titkárával Seymour hadnaggal is, amikor katonaság érkezett a helyszínre és visszazoritotta a tömeget. A tömeg visszavonult, a katonák pedig kórházba szállították a két eszméletlen embert. A földhűdött tömeg azonban ide is követte az amerikaiakat és a félhalott Imbriet kivonszolták a kórházból s addig ütötték, verték, tapodták rajta, amíg holtan nem terült el az út porában. Seymour titkár az utolsó veréstől megmenekült, ő már a kórházban szenvedett ki.

A perzsa kormány a légerélyesebb kézzel vezeti a nyomozást, amelynek eredményeképpen máris száz embert tartóztattak le, akikre kemény büntetés vár.

Ujra munkában a berlini orosz képviselő

Berlin, július 31. Az ismert incidens elintézése után, mely az orosz képviselőt és a berlini rendőrség között felmerült, az orosz képviselő újra megkezdte tevékenységét.

Befejezték az állampolgárok összeírását

Hétezer kérvény fölött fog dönteni a polgármester. A visszautasítást meg lehet feleltetni

(Cluj-Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az állampolgárok összeírása a mai napon déli egy órakor befejeződött. Az összeírási aktust rövid jegyzőkönyvvel zárták le, amelyet az összeíró bizottság elnöke, Iván belügyi tanácsos és dr. Utalea, a város polgármestere írtak alá.

Ezzel az állampolgárságot való személyes jelentkezés terminusa lezárult. Péntektől kezdve már a második állampolgársági bizottság elé lehet csak vinni a kérvényeket, amelyeknek sorsáról azonban legkorábban az ősz végén, vagy a tél elején fognak majd dönteni.

Iván tanácsos, akinél az állampolgársági ügyek mai állása felől érdeklődtünk, a következő felvilágosítást adta:

— Az utóbbi husz napon a fölfektetett listákba csak a köztisztviselőket vettük be, minden más kérvényezőt utasítottunk arra, hogy a fölvétel iránti kérvényét adja be a polgármester nevére címezve hozzánk.

Arra a kérdésre, hogy körülbelül hány kérvény érkezett az összeíró bizottsághoz, Iván

tanácsos kijelentette, hogy hozzávetőleg hétezer darab, különböző okiratokkal fölszerelt kérvény érkezett be. Ezekről a polgármesternek referálni fognak és minthogy mindegyiket külön-külön kell elbírálni, elintézésük jó néhány hetet, talán hónapot is fog igénybe venni.

Ha a kérvények fölött megtörtént a döntés, akkor az állampolgári lista fölvételére alkalmasnak talált kérvényezők neveit bevezetik a listákba, amelyeket újabb harminc napig közszemlére tesznek ki.

A kiket visszautasított a polgármester, azoknak még mindig alkalmas lesz kérvényezni a listába való fölvételt a második fokon. Ehhez a felelősségi bizottsághoz a kérvények negyven napon belül adhatók be attól a határozattól kezdve, hogy a közszemlére kitett állampolgársági listákat végleg bevonják. Vagyis, ha a hétezer kérvény letárgyalásra akadálytalanul megy véghez, a jövő év február vagy március hónapjában sor kerülhet azon kérvények tárgyalására, amelyeket a visszautasítottak a felelősségi fórumhoz nyújtanak be.

„Emberek kellenek most a gátra“

A cionista Actionsoomitee Izgalmas gyűlése Londonban. Weizmann felel a támadásokra

(London, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Cionista Világszervezet nagytanácsbizottságának második ülését dr. Leon Reich beszéde nyitja meg. Szónok a Jewish Agency hatáskörének kibővítését ellenzi és kérdi, hogy mik lesznek a cionista szervezet jogai a jövőben. Ugy véli, hogy a mai keretek között szinte lehetetlen a cionista munka folytatása.

Az ellenzéki szónokok

Grünbaum sajnálkozással látja, hogy a Jewish Agency szervezetre vonatkozólag nem terjesztettek részletes javaslatokat a gyűlés elé. Felvilágosításokat követel arra nézve, vajjon a Jewish Agencynek különböző országokból választott képviselői felelősek-e valamely testületnek, továbbá vajjon hivatalukat életük végéig fogják viselni. Kérdi, hogy a Jewish Agency megalakulása után mi hivatása lesz a cionista executívének. Követelnünk kell a Jewish Agencytól a zsidó világkongresszus egybehívását.

Twersky kételkedik abban, hogy a pénzügyi és közgazdasági tanácsnak Palesztinába való áthelyezése megjavítja az ottani közigazgatást. Kifogásolja, hogy a közép- és kisvágyon emberek bevándorlására nincs megfelelő program, aki ez emberek számára utmutatóul szolgálna az elhelyezkedés és a gazdasági lehetőségek tekintetében.

Josef Cowen sajnálattal látja, hogy a Keren Hajjeszód és a Keren Kajemet között nincs megfelelő kapcsolat.

A Jeruzsálemi egyetem

Több interpellációra dr. Chajesz felvilágosításokkal szolgál a jeruzsálemi egyetemen. Szónok, aki elnöke annak a bizottságnak, amely az egyetemmel kapcsolatos zsidó tudományos intézetet kívánja létesíteni, kifejti, hogy a bizottság nem cionista tagjaival nagyon nehéz volt egységes elhatározásra jutni. A cionisták olyan tudományos fakultást akarnak, amely ne szorítkozzon kizárólag zsidó szakokra, míg a nemcionisták inkább az európai és amerikai szemináriumok mintájára megszervezett zsidó főiskolát szeretnének. Ma már találtak olyan középutat, amely ugyan nem elégíti ki teljesen bennünket, de kezdetnek alkalmas arra, hogy olyan intézet fejlődjön belőle, amely nagy feladatokkal is meg tud birkózni.

Sokolow helyesléssel fogadja ezt a megoldást, Yellin és dr. Weizmann a különböző egyetemi bizottságok megalakulásáról referálnak.

A Jewish Agencyről szóló vita folytatásában részt vesznek dr. Goldmann, aki erőlyesen követeli a zsidó világkongresszus összehívását, Dr. Federbusch a mostani időpontot tartja a kongresszus számára a legalkalmasabbnak és kijelenti, hogy ha a Mizrahi követeléseit iránt több megértés nyilatkozott volna meg, akkor ma a Mizrahi az egész ortodoxiát a cionista zászlók alá tudta volna tömöríteni. Van Vriesland a Jewish Agency hatáskörének kiterjesztését indokolja, Hindes az újjáépítő munkát a cionista szervezetről a Jewish Agencyre hívja

áthárítani. Szónok kételkedik abban, hogy az ortodoxiával a megegyezés a közeljövőben megtörténhessen. Sprinzak követeli a Jewish Agency feladatainak tisztázását.

A Jewish Agency jogköre

A következő ülésen Struck a Mizrahi mellőzése miatt panaszkodik és követeli, hogy a költségvetés végrehajtásánál vegyék figyelembe a vallásos elemek követeléseit is. Dr. Levite rövid felszólalása után, amelyben a Jewish Agency jogkiterjesztéséről szóló javaslatot támogatja, dr. Weizmann emelkedik szólásra.

Weizmann az Executive nevében formális javaslatot tesz, hogy a Jewish Agency elveit az amerikaiak tervei szerint fogadja el a konferencia. Az elhangzott felszólalásokra mindezekelőtt kijelenti, hogy egyáltalán nem akar a palesztinai munkásság ellen harcolni, neki csupán a mai egészségtelen és mesterkelt viszonyok ellen van kifogása. A munkások megteremtették pozícióikat, mert itt voltak az országban és mert dolgoztak, amit mások nem tettek meg. Szónok sajnálkozással tapasztalta, hogy egyes kijelentéseit félreértették, sőt utóbbi időben a palesztinai sajtóban el is ferditették.

Weizmann intő szövege

— Legfőbb kérdés ma — folytatta Weizmann — amire feltétlenül válaszolni kell, hogy holnap mi történjék. Mai munkánk mondhatnám egyenértékű a tespedéssel. Az ellenzék megelégszik gyászbeszédnek tartásával, de ezzel nem lehet kolonizációt csinálni. Kijelenthetem, hogy cionista érzés tekintetében senkitől nem kell lelkét elfogadnom, de éppen ezért akarok egy lépéssel tovább jönni, jóllehet felismerem e lépés veszedelmét. Bátoroság kell hozzá belemenni a veszélybe, ám elsáncolni magunkat és csodától várni a menekülést, ahhoz bizony nem kell bátorság. A palesztinai kérdést ma már nem lehet az odesszai komitő felfogásával megoldani. Palesztinát belőlték a világforgatagába, a világ pedig kemény és hideg. Emberek kellenek itt a gátra és pozícióinkat bátran meg kell védelmeznünk. Nem igaz, hogy Amerikát pajzsunkra emeltük Európával szemben. A európai munka eredményei Amerikában örömet okoztak, bátortalanul szolgáltak és a Keren Hajjeszódért való munkásság, amit Lengyelországban, Romániában, Délafrikában és Németországban végeztek, nagy örömmel töltött el bennünket. Európa egyedül azonban nem teremtheti elő a pénzt. Nincs jogunk lekiósnilyon beszélni arról, hogy 100 ezer font sterlinggel többet vagy kevesebbet kaptunk, mert éppen e 100 ezer font hiánya az, amely gyöttrő gondokat okoz nekünk.

Milliók költségvetést!

A Jewish Agency veszélyeket rejt magában, de a mi erősségünkől függ, hogy ezeket a minimumra csökkentjük le. El kell azonban határoznunk magunkat és igent és nemet egyszerre nem mondhatunk. A Jewish Agency képviselőinek tartamát két-három esztendőben

jelöli meg és hozzáteszi, hogy Amerikában senki sem gondol ugynevezett „előkelőségekre“, ezt a terminológiát a cionista ellenzék találta ki, tisztára azért, hogy legyen ki ellen harcolnia. Nem lehet előre tudni, hogy a cionista szervezet hová fog fejlődni, ám ha csak megszabadul a nyomasztó teher alól és közvetlen feladatokra gyűjtheti erőit, befolyása már azzal biztosítva lesz és Palesztináért kiállíthatja majd a megfelelő harcsokekat. A kérdés az, vajjon az Actionsoomitee helyben akarja-e hagyni az újjáépítésnek egy hatalmas programját. Egy 400 ezer font sterlingnyi költségvetéssel lehetetlen mozogni, viszont bizonyos, hogy egy nagyszabású terv érdekében könnyebben lehet egy milliót előteremteni, mint 400 ezer font sterlinget, amivel nem is lehet mit kezdeni. Minden más tekintetben majd csak megegyezünk, ez azonban a főkérdés. Az Actionsoomiteenek döntenie kell, hogy hajlandó-e ezért sikra szállani, vagy pedig széjjel akarja forgácsolni erőit százféle apró jelentéktelenségekben. Hangsúlyozza, hogy a mostani tilést fordulópontnak tekinti a mozgalom életében. Kívánja, hogy az új ultra méltósággal és bátorsággal induljunk.

— Kézszelhető közelségben látjuk magunk előtt a zsidó nemzeti otthon és Tantalus kínjait kell átszenvednünk, de végre mégis át kell törnünk a tehetetlenség körét és előre kell lendülnünk.

Hangsúlyozza végül, hogy a cionista szervezet mindezeidig nincs lekötve semilyen irányban és szabadon határozhat a javaslatok elfogadása vagy elvetése felett. A cionista szervezetnek azonban jöendő munkája számára programot kell adnia és a program végrehajtására az arra alkalmas egyéniséget meg kell választania. Szónok eltökélt szándéka, hogy semilyen más programot nem fogad el, mert a munka lehetőségét csakis az általa javaslatba hozott alapokon látja.

Sokolow kijelenti, hogy ő éppen úgy látja, mint több más szónok, a nemcionistákkal való együttműködés veszedelmét, mégis benső meggyőződéssel ajánlja a javaslatok elfogadását. Osodálkozik az ellenzék magatartásán. Aggódna a cionista szervezet miatt, azonban a szervezet fentartásáért nem fejtik ki a szükséges energiát. Az Executive leveleire és körirataira, különösen azokra, amelyek szervezeti ügyeket érintenek, nem is felelnek, a sékelgyűlések pedig várakozáson alul maradtak. Mindenképpen jobb lenne, ha nemcsak vitatkozó cikkeket irnának a szervezkedés fontosságáról, hanem ha annak felépítése és megszilárdítása érdekében valamit cselekednének is. Apellál a kisebbséghez és kéri a javaslat elfogadását, hogy az Actionsoomitee határozata egységes legyen. Semmi nem igazolja az aggodást, hogy a cionista szervezet a Jewish Agency által meggyöngyülhet, mint az, ha a cionisták sorában egyenletlenség feszül be magát. És egyes cionisták kishitűsége által, akik azt mondják, hogy a szervezet nem állhat fenn.

Szónok ezután a Jewish Agency összetételének módjairól beszél, első sorban az amerikai javaslatáról, majd az angol példáról. Itt azzal a testülettel tolytak tárgyalások, amely az angol zsidóság demokrátikus rétegeit képviseli. Végül kifejti, hogy újabb provizórium most már teljesen kizárt dolog.

Az ülés dr. Feiwel referátumával végződik. A jelentés magában foglalja azt a tervezetet, amelyet az Executive dolgozott ki a Jewish Agencyről abban az esetben, ha az amerikai javaslatot fogadják el.

1980 LEI

a legújabb tavaszi
főfűtény



Katz és Mendel
cégnél Cluj, Főter 10.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lel, negyedévre 200 lel, félévre 380 lel, egész évre 750 lel.

A bárónő

Ezuttal nem a bárónők közkeletű tulajdonságainak meghatározása a feladat, mert számosak a bárónők és számosak az ő arisztokratikus tulajdonságai. A bárónők egy specifikus fajtájáról lesz szó mostan, akiknek becses nagypapájuk még valamelyik magyar faluban a korosmárai tisztséget töltötte be és reggelente hangos imaszóval köszöntötte az Egek urát. A korosmáros fia aztán Budapestre került, jó gabonázleteket kötött és üzleteinek jelentékeny profitját arra költötte, hogy megszerezze magának a bárói címet. És meg is szerezte, mert a kormányoknak volt érzékük a pénz hatalma iránt és a magyar liberális rezsim tökéletes mértékben osztotta Vespasianus császár ama nézetét, hogy „pecunia non olet“, a pénznek nincs szaga. Az új arisztokrata, aki közben nemcsak nemesi címet szerzett, hanem emlékezetéből is kiirtotta a nagypapák emlékét, annyiban mégis jónak látta a tradícióhoz való ragaszkodást, hogy gyermekeket nemzett a világra, akiket aztán böcs előrelátással arra nevelt, hogy Árpáddal tartassák a rokonságot, tiszteljék a méltóságos klérust és isteni igazságnak mámorát érezzék meg a tömjénfüst illatában. A családi etika alig egy emberöltőn át hatalmas átértékelésen ment át, a baronesszek már nem melankólikus szoltárok zenéjében fűrészölték lelküket, hanem az Anyaszentegyház aranyos-fekete misztikumában merültek el és külön-külön és együttvéve Mária Magdalénának érezték magukat. Ezt a hiedelmeket életmódjuk szabadossága is erősítette bennük, mert senki jobban náluknál nem tudta értékelni Marcel Prévost „Demivierge“ című kötetének szexuál-etikai jelentőségét. Közben Erdős Renáta asszony is felfedezte a kereszténységet és lassan-lassan „ohio“-ké lett lipótvárosi körökben, hogy ultramontánusban tullicitálják nemcsak a „Sacré Coeur“ kékvörű növendékeit, de magát a hercegprímást is. Lipótváros a maga izzó, henye, bővérű, extrém hajlandóságával a végletek cirkuszkielén táncolta travuros táncait, melyeknek egyensúlyát — paradoxonnak hangzik, de így van — éppen a bomló idegrendszer; egy sajátos, parfümös és mégis szomorú világnézet rothadó aranylása tartotta fenn.

A zsidó lélek meglepetéseket termelő málysgéiből aztán — mint forrótestű habléányok a tenger hullámaiból — a világ ámulatára egy csodálatos típus termelődött ki: a bárónő, vagy pontosabban: az a bizonyos bárónő típusa. A „bizonyos bárónők“ elsődleges típusa még ősi származású arisztokraták öngyilkosságában fűrészöltötte meg beteges nimbuszát; a másodlagos irodalmat követett el; a harmadlagos és tökéletes típus már mindezekre tulleldült — és az Anyaszentegyház nőnemű Paulusává nőtte ki magát. E tökéletes típus legjelentősebb reprezentánsa: Guttman Lili bárónő, Madarassy-Beck Gyula elvált felesége, aki áttérve a katolikus hitre, Skerlec Iván báró volt horvát bánhoz ment újra feleségül. Eddig rendjén volna a dolog, mert hiszen a bárónők sorsa mind közönségesen az, hogy friss címerük friss aranyát az ősi vér bíborával, szaz eszményi kékségével ékesítsék. A bárónő, már mint Guttman Lili bárónő extravaganciája ott kezdődött, mikor a budai koronázó templomot filmfelvétel céljaira engedte át annak jóhiszemű, bár a dogmák szerint megtévelyedett lelképásztora. Akkor egy kis port vert fel az eset, de aztán újra felszentelték a templomot és ment az Ur dícsérete tovább a maga szokványos útján. A lelképásztort egy kicsit megdorgálták, aztán napirendre tértek a dolog felett.

Am Guttman Lili bárónő nem hiába a Lipótvárosi bítványgyermek, nem hiába ékesítette ősei kevésbé ősi címerét az ország harmadik zászlósurának véreskarú őskékel tarkázott címerével, — méltónak kellett bizonyulnia az Anyaszentegyház kegyelmére. Így történt meg, hogy a hajdani jámbor pálinkamérő és unokája buzgóságban tullicitálta az ősi katolikus hívőket és feljelentette a budai koronázó templom lelképásztort a pápnál. A pápa természetesen megdorgálta a megtévelyedett, bár jámbor papot.

Nem tartották meg a temesvári mérkőzést

Tudvalevőleg ma kellett volna játszson az ATE a Kintzsiel az országos bajnokságért, a mérkőzés azonban elmaradt. Temesvári tördősítés szerint a bukaresti központ állítólag diszkvalifikálta az aradi bajnokot és úgy intézkedett, hogy vasárnap a Kintzsi legyen a marosvásárhelyi CFR ellenfele.

Ezer lejért robbantották fel a jászashelyi zsidó templomot

Zenezóval várták Gurahoncon a merénylet egyik gyanúsítottját

(Arad, Julius 31. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Jelentette már tegnap az Uj Kelet, hogy a gurahonci csendőrség letartóztatta a jászashelyi bomba-merénylet két gyanúsítottját, Serb Pavel földművest és Iva Pavel joghallgatót. Azt is megirtuk, hogy a két gyanúsítottat az aradi ügyészség már tegnap szabadonbocsátotta.

Most abban a helyzetben vagyunk, hogy ennek a letartóztatásnak és szabadonbocsátásnak néhány érdekes részletéről beszámolhassunk. Serb Pavel a csendőrségen bevallotta, hogy az ekrazitot ő helyezte el, a merényletre pedig Iva Pavel joghallgató bujtatta fel és ezer lejt fizetett neki a merénylet végrehajtásáért. Iva Pavel ezt a vallomást a csendőrség előtt megerősítette, mire mindkettőjüket letartóztatták és az aradi ügyészséghez kísérték át.

A letartóztatás hírére a falubeli papok és a tanítók Aradon több ügyvédet fogadtak, hogy interveníáljanak a letartóztatottak szabadonbocsátása

Utí figura docet... várható, hogy a példa ragadós lesz és a pápa Lipótváros bárókissasszonyai-ból szervezi meg a budai Anyaszentegyház jámbor papjainak ellenőrző közeget. Lipótvárosban semmi sem lehetetlen; ebből az ásatag talajból épügethetnek Messiások, mint proszeliták, kékvörű beronesszek épüget, mint szabadgondolkogó agitátorok...

Salamon László

— Magánlakértési per Gritta prefektus ellen. A Danilescu sikkasztási ügyben a rendőrség annakidején őrizetbe vette Felician pénzügyigazgatósági tisztviselőt. Mialatt Felician a rendőrség foglya volt, addig a prefektus egy kilakoltatási végzést foganatosított vele szemben és a kilakoltatási rendelet alapján az összes csomagjait kitétték a lakásából. — Néhány nap alatt a tisztviselő szerepe tisztázódott a sikkasztási ügyben és szabadon engedték. Felician az ügyészségen feljelentést tett a prefektus ellen magánlakértésért. A törvényszék az ügyben a mai napra tűzött ki tárgyalást. A tárgyaláson négy tanat hallgattak ki, de a bíróság nem hozott ítéletet, hanem a bizonyítékok kiegészítését rendelte el.

— A magyar-cseh határmegállapító bizottság veszedelmes kalandja. Komáromból jelentik: A magyar-csehszlovák határmegállapító bizottság, amely néhány nappal ezelőtt Bősz községe mellett megkezdte működését, a Miava nevű apró ventatógözönség Komárom felé indult, azonban Gönyű község előtt zátonyra futott és nagy veszedelemben került. A bizottságot, amelynek magyar részről Tancos Gábor altábornagy, cseh részről pedig dr. Rusek miniszteri tanácsos volt a vezetője, szorongatott helyzetéből az Erzsébet-hercegné személynállító hajó mentette ki. A határmegállapító bizottság tegnap érkezett Komáromba. A delegátusokat nagy küldöttség fogadta és memorandumokat nyújtottak át a bizottságnak. A memorandumban a dunamenti községek arra kérték a bizottságot, hogy engedje meg egy magyar, mint a cseh oldalról a Dunán való átkelést és az ipari és kereskedelmi forgalom visszaállítását. A határmegállapító bizottság a kérelmek meghallgatása után Párkány felé vette útját.

— A gabonaexportőrök hiába kérték az új exporttarifa elhalasztását. Bukarestből jelentik: A gabonaexportőrök küldöttsége ma megjelent az ipar és kereskedelmi miniszternél és kérte az új gabonaikvóteli vámok életbe léptetésének 15 nappal való elhalasztását, mert szerződésüket még a régi tarifa alapján kötötték és rendkívül súlyos károsodás érne őket. A miniszter a kérés teljesítését visszautasította.

— Rendőri hírek. Szabó Ilona a 102. számú bérkocsi tulajdonosa ellen tett feljelentést, aki töle különböző címen ezer lejt csal ki. — Salamon Adalbert tizenhétézer lejt értékű zsebtolvajlásról tett panaszt a rendőrségen. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a zsebtolvajlást Rézműves Irma zsebtolvajná követte el. — Stoica Georg arról tett panaszt, hogy üzletét ismeretlen tettesek gyakrabban lopkodják. Stoica megállapítása szerint az eddigi lopások meghaladják a négyezer lejt értéket. A rendőrség mindegyik esetben bevezette nyomozást.

érdekében. A joghallgató egyik rokona pedig sorra járta a zsidókat és annyi pénzt ígért nekik, amennyit akarnak, ha segítenek kiszabadítani rokonát.

Az aradi állomáson valóságos deputáció várta a letartóztatottakat. Ügyvédek és mások, akik megfelelő jogi tanácsokkal látták el őket, hogy vonják vissza vallomásukat és ha ez nem segít, akkor tetessék magukat bolondnak. Este Iva joghallgató már haza is indult. Az aradi ügyészség bizonyíték híján szabadon engedte.

A falusi lakosság több tagja zenezóval várta a gurahonci állomáson Ivat és hangos antiszemita dalokkal üdvözölték a hazatérőt. Az állomásról egész Jászashelyig zenezóval és antiszemita énekszóval menetelt a deputáció, a jászashelyi zsidók nem kis rémületére.

Az a hivatalos vizsgálóbiztos, akinek a kirendelését az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség táviratilag kérte a belügyminisztertől, még nem adott életjelt magáról.

— A francia tiszték tiltakoznak az amnesztia ellen. Havreből jelentik: Az itteni tartalékos tiszték egyesülete testületileg tiltakozást jelentette be a köztársasági elnöknel, a kamarában és a szenátusban a „hazaárulók“ amnesztija ellen.

— A gyógyszerészek különlegességei új illetéke. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial“ kormányrendeletet közöl, amely szerint a drogáriák szabályzatáról szóló törvény 21. szakaszának módosítása a gyógyszerészeti különlegességek illetékeire vonatkozólag a mai nappal érvénybe lép.

— Megkerültek Radulescu ezredes eltűnt ékszerét. Tegnap számunkban megirtuk, hogy Radulescu ezredes lakását távollétében két cselédje kirabolta és onnan harmincezer lejt értékű ékszert ellopva megszöktek. A rendőrség a szökésben levő cselédlányok egyikét, Szabó Annát letartóztatta. A nyomozás megállapította, hogy a tolvaj cselédnek a lopott ékszereket a kolozsvári zálogházakban értékesítették, ahol ma délelőtt az ékszerek nagyrészt a rendőrség lefoglalta. A nyomozást folytatják Máté Juliska kézrekerítése végett.

— Eljegyzés. Gruber Regina Moiseiu és Rosenfeld Mihály (Naprad, Szilágymegeye) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Fascista vezér, aki a szovjet szolgálatában áll. Rómából jelentik: Az „Epoca“, amely eddig a legnagyobb tartózkodást tanúsította a Mattetti-ügyben, most szenzációs hírt hoz, mely szerint Viola, Mateotti gyilkosa nem csak a Viminale palotabeli olaszosok szolgálatában állott, hanem a moszkvai központi csekától napi 100 lira díjat is kapott.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeresésben és költőnkben óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A külföldi bőrárak importját nem akadályozza az új vámdijszabás

A bőrpiac helyzete

(Cluj-Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belföldi bőrpiac és a termelés terén az új importvámok életbeléptetése előreláthatólag semmi különösebb változást nem fog előidézni. És pedig azért nem, mert a külföldön termelt finom bőrökre az importvám mindössze 3-4 lejjel emelkedett kvadrátonként. Tekintettel arra, hogy színesboxokban, sevrőbőrökben és bizonyos speciális (cseh és angol) gyártmányokban a belföldi termelés még a legminimálisabb mértékben sem tudja ellátni a belföldi szükségletet, az import zavartalanul fog tovább folyni. Viszont a középszerű boxoknál, amelyeknél már ez a 3 lejes vámdifferencia is sokat jelentene, nem kell számítani a külföldi versenyére, mert e cikkekben a belföldi termelés is tudja fedezni a szükségletet. Meg lehet állapítani tehát, hogy speciálisan a bőripari cégeknek a kormány életben tekintettel volt a fogyasztók érdekeire, mert nem fogadta el a bőrgyárosok azon prozódóját, hogy a külföldi bőrárak vámját ötszöröse emeljék fel és csak kétszeres vámemelést engedélyeztek. Mindazáltal a bőriparban sem lehet komolyan venni azt a fogadalmat, melyet a gyárosok az új vámtarifa ellenében a jelenlegi árak változatlan fenntartására tettek, mert

a munkabérek emelkedése, a nyersbőráraknak a lej árfolyamhullámszához való alkalmazkodása lehetetlenné teszi, hogy a termelés arányja változatlan maradjon.

A belföldi bőrpiac helyzete egyébként meglehetősen csendes, a kereslet gyenge, mert a lej folytonos hullámszája a vásárlókat visszatartja, abban a hitben, hogy a lej emelkedése következtében olcsóbbá lesznek az árak. A külföldi árak árait 230 lejes dollárkursus alapján kalkulálják, aminek következtében némi nyugalom konstatalható az árakban. A belföldi piac árai szilárd tendenciát mutatnak, de a nyersbőrmanipuláció következtében áremelkedésre van kilátás. Általában észlelhető, hogy a lej stabilitása idején a nyersbőrt nagy kvantumokban dobják piacra, míg a kereslet fokozódása idején a nyersbőr hirtelen eltűnik a piacon. A főbb bőrárak a következők: Vaches coupon 180-190 lej, vaches-talp 130-140, vaches-nyak 100-110, vaches hasszal 85-90, fekete barkás bőr 200-220, barna bőr 120-220, belföldi marhabox 45-55, belföldi borjú-box 45-65, külföldi borjúbox 70-90, színes box belföldi 70-90, színes box külföldi 110-130, lakksevrő 130-140, antilop 84-95 lej.

A kolozsvári UGIR kiküldöttje Szatmáron. Szatmárról jelentik: Dr. Böszörményi Sándor, az UGIR kolozsvári fiókjának főtitkára, néhány napig Szatmáron tartózkodott. Szatmári tartózkodásának célja az ottani nehézségekkel küzdő gyáripar sérelmeinek tanulmányozása és az általános gyáripari helyzet megvizsgálása volt. Dr. Böszörményi Sándor beható tanácskozáskor folytatott a szatmármegyei gyáriparosok és munkaadók szövetségének vezetőségével azokról a módosításokról, melyekkel orvosolni lehet a szatmári gyáripar sérelmeit. Dr. Böszörményi a mai nap folyamán visszaérkezett Kolozsvárra.

Chirculescu miniszter a munkanélküliség okáról. Bukarestből jelentik: N. D. Chirculescu munkaügyi miniszter nagy beszédben vázolta a minisztertanács előtt a román ipar mai helyzetét és kijelentette, hogy a munkanélküliség egyik fő okát abban kell keresnünk, hogy az egyes vállalatok nem rendelkeznek a szükséges, feldolgozandó anyagkészlettel és így képtelenek az üzemi nagyságának megfelelő munkáscsoportokat foglalkoztatni. A miniszter kimutatta, hogy a munkanélküliség legnagyobb mértékben éppen az állami üzemeknél, mint például a resinai vasműveknél is, észlelhető leginkább. Kéri tehát a minisztertanácsot, hogy részesítse a szükséges segélyben a munkanélkülieket. Chirculescu miniszter beszéde után a minisztertanács elhatározta, hogy bizottságot küld ki, mely megvizsgálja a nagyüzemek helyzetét és intézkedik a munkanélküli munkások rendszeres segélyezéséről. A bizottságot N. D. Chirculescu munkaügyi, A. Vaitoianu közlekedésügyi és G. Marzescu igazságügyi miniszterek alkotják.

A dicsőszentmártoni nitrogén-gyár nacionalizálása folyamatban. Mint korábban már jeleztük, a dicsőszentmártoni nitrogén-gyár nacionalizálási tárgyalásai a Banca Romaneascăval elvben befejezést nyertek, 50 százalékos részvény-mennyiség jutván a bukaresti pénzopertnak. A tranzakció perfektálása most aktuálissá válván, a Banca Romaneasca szakértői augusztus hé első felében érkeznek Dicsőszentmártonba, hogy a technikai, pénzügyi, jogi természetű részletek kérdések telett döntsenek s így a nacionalizálást összes részleteiben keresztül vigyék. S így előreláthatólag az ősz folyamán a nitrogén-gyár teljes erővel veheti fel üzemét a reorganizált vezetés alatt.

Teljesen szabad a fehérlistát exportja. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács tegnapi ülésén azt a határozatot hozta, hogy teljesen szabadá teszi a fehérlistát exportját és leszállítja a buza belföldi árát a világpiacon árainak figyelembevételével.

A mai valutapiac

A mai valutapiacra élénk forgalom mellett szilárd árak alakultak ki. A kereslet és kínálat egyformán élénk volt. A következő árak alakultak ki: Osztrák korona 308-312, magyar korona 363-360, cseh korona 678-685, svájci frank 42 80-42 91, dollár 229-231 00, francia frank 11 70-11 80, font sterling 1020-1025, olasz lira 10 10-10 15.

Valutapiac július 31-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1182, Berlin —, London 1028, Newyork 231 50, Róma 1008, Zürich 43 25, Bécs 32 90, Prága 690, Budapest —.
Bukarest. Valuták: Napoleon 820 00, márká 55, leva 150, török lira 115, font sterling 1005, francia frank 1220, svájci frank 42 00, olasz lira 10, drachma 400, dinár 255 00, dollár 228 00, lengyel márká 44 00, osztr. korona 32 00, magyar korona 27 50, cseh korona 675.
Zürich. Nyitás-Zárás: Berlin 129 00-129 00, Amsterdam 20650-20650, Newyork 54025-539 50, London 2375 00-2372, Páris 2702 50-2690, Milano 2325 00-2330, Prága 1800 00-1595 00, Budapest 69 00-69 50, Belgrád 645 00-645 00, Bukarest 235 00-235 00, Varsó 106-106, Bécs 76 25-76 25.

Katasztrófával fenyeget az idei rossz termés Oroszországban. Londonból jelentik: Londonba érkezett moszkvai jelentések elismerik, hogy Oroszország ezévi búzatermése rosszabb, mint az 1920. évbéli katasztrófális rossz termés idején. Ukrajnában a normális termésnek csak tizedrésze mutatkozik, az alsóvölgyi tartományokban pedig a termés teljesen elpusztult. A szárazság pusztításait fokozza az, hogy napyon sok területet egyáltalán nem vetettek be.

Az aradi vasutizgatóság tárgyalásai a MÁV. kiküldöttjeivel. Aradról jelentik: A CFR. aradi igazgatósága és a MÁV. kiküldöttjei között tegnap nagyfontosságú tárgyalások kezdődtek. A tárgyalások a MÁV. kocsjainak Románia területére való nagyobb arányú beengedése körül foly-

tak, melyek azonban nem vezettek eredményre. Ennélfogva ezután sem jöhet be több több MÁV.-kocsi Románia területére. A tárgyalások eredménytelensége annál is inkább lesújtó hatású, mert a CFR. lerongyolódott kocsiállománya nem tudja lebonyolítani az export szükségleteit.

A belgrádi bankok mérlege. Belgrádból jelentik, hogy a jugoszláv pénzügyminisztérium legutóbbi kimutatása szerint Belgrádban jelenleg 64 pénzintézet működik, összesen 395 millió dinár alaptőkével. Az elmúlt év decemberében a takarékbetétek elérték a 315 millió dinárt. A pénzintézetek tiszta nyeresége 55 millió dinár volt.

Augusztusban kertészeti kongresszus lesz Temesváron. Temesvárról jelentik: Augusztus 24-én és 26-án Temesvárott kertészeti kongresszus lesz, melyen egy országos kertészeti felügyelőség felállítását fogják javasolni. A vasutügyi miniszter 75 százalékos kedvezményt biztosított a kongresszus résztvevői számára.

SPORT

A Vasasok kolozsvári szereplését nagy érdeklődés előzi meg. Ma kezdtek meg a jegyek árusítását s máris annyi jegy elfogyott, hogy ebből itélve rekordközönségre van kilátás. Külön érdekessége a mérkőzésnek, hogy azt Iváncsics, az Európaszerte híres budapesti bíró vezeti le. Iváncsics képességét a külföldi szakkörök annyira elismerik, hogy őt bízták meg a párisi olimpiáson a svájci-svéd mérkőzés levezetésével. A Vasasok egyébként szombaton délelőtt érkeznek Kolozsvárra és velük együtt jön Iváncsics is. A mérkőzések úgy szombaton, mint vasárnap pontosan hatkor kezdődnek. A vasárnapi mérkőzés előtt kerül lejátszásra az Elit-Victoria ifjúsági bajnoki döntő is, melynek győztese egyúttal az ifjúsági bajnokság győztese is.

A Haggibbor uszóversenye. A vasárnapi uszóverseny érdekességet is felülmulja a Haggibbor jövő vasárnapi országos handicap-versenye. A prozódásokat már szétküldték és a marosvásárhelyi, váradi uszók máris bejelentették részvételüket. A versenynek érdekességet kölcsönöz az, hogy ez lesz az első ilyen verseny Romániában. Nevezések Sugár Andor szakosztályi elnök (Sugár és Deutsch sportruház) címére küldendő.

Kherling Romániában. A petrosényi Camp augusztus 28-ától kezdődőleg 14 napos nemzetközi

Megjelent

Az új behozatali vámtarifa magyar fordítása

Consum—Közgazdaság—Rumänischer-Lloyd kiadásában.



Kapható:

ARAD: Sándor hírlapiroda,
CLUJ: Friedmann hírlapiroda,
ORADEA-MARE: Hegedüs hírlapiroda,
TIMISOARA: Bánát hírlapiroda,
SATUMARE: Szamos hírlapiroda.



Ara 50 Lei.



50 Lei előleges beklüdeése ellenében portómentesen küldi a Consum—Közgazdaság—Rumänischer Lloyd kiadóhivatala

Cluj, Str. Regina Maria 34.

Ha művészi kivitel

Butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg.

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortartóval
as stulosok furnirszük tjeleiket legolcsóbban itt szereshetik

Szőrmefestés és
gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT

"KRISTALY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 588

Telefon 588

Gyapju és gyapju-
fonalfestés

atlétikai teniszversenyt rendez, melyre Kehrling magyar teniszbajnokot is meghívták. Kehrling levelet irt Winklöhner bányavezetőhöz, melyben kijelenti, hogy a legnagyobb készséggel hajlandó lejönni a versenyre, de kéri, hogy a beutazással járó összes okmányokat a rendezőegylet szerezzze be. Winklöhner már meg is tette az erre vonatkozó lépéseket úgy, hogy minden remény meg van a göteborgi bajnok szerepléséhez.

A KAC vasárnapi uszóversenyének egyik főeseménye, hogy azon a lugosi Giurgiu testvérek is részt vesznek, akikről szakembereknek az a véleményük, hogy Románia legjobb uszói. Nem kisebb szenzációnak ígérkezik a nagyváradi pólórcsapat szereplése a KAC-Haggibor kombinálttal szemben. A kolozsváriak tegnap tartották első tréning-mérkőzésüket, mely 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. K. Bistrita. Őa mindenképen szabályszerűen járt el és ha a beadott megkereséseket nyugta vagy szám utján igazolni tudja, jogos követeléseit ki kell elégíteniök az arra illetékes hatóságoknak. A pénzügyigazgatóság vezetőségénél nyilvántartott rendeletek és intézkedések alapján legjobb a dolgokat ott szorgalmazni.

R. A. 1. Itt nincs olyan intézet. 2. Hatszáz lej ebéd és vacsora. Őa talán valami kedvezményt is kap. 3. Ugy tudjuk, hogy Szebenben van ilyen intézet.

Sch. D. 1. Nincs megszervezett iskola. Pár hónap alatt különösebb eredményt nem lehet elérni a legjobb tehetséggel sem. A tanulás főként a rajza vonatkozik, ezt pedig csak alapos, lassu és következetes munkával lehet elsajátítani. 2. Grafikai tanfolyamok Németország minden jelentős városában vannak. Leghíresebbek a berlini és a drezdai intézetek.

Sch. A. Satmare. Sz. M. Sibiu. Érdeklődésükre legtüzetesebb választ a cluj Palesztinahivatal adja (Cluj, Strada Regele Ferdinand 48.)

M. I. Sighet. Ha itt bejelenti magát az egyetemen, hogy gyógyszerész-gyakornok akar lenni, akkor a bejelentés alapján egy évig nem kell bevonulnia.

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó Péntek augusztus 1. Csak felnőtteknek! *Lili Elbukott vagy kokott!* Szentimentális erkölcsi dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Mia Pankau. Kiskorúaknak szigorúan tilos!

Magyar Színház

Péntek, augusztus 1

New-York éjszakái

Rejtelmes történetek az amerikai rendőrség életéből 10 felvonásban. Filmre alkalmazva Conan Doil felülmulthatatlan elbeszélései után.

Amerika a rejtelmek földje!



שלמה ווייס

מסחר והוצאת ספרים, מ. סיגעט קאמער-ג.

אלערלייא מחזורים, סדרים, חומשים, סליחות, שים ופסקים, שויה, ספרי מוסר, אנרה, לימוד, אלטע אונד ניוע, עשרות, קאפסען ציצית, בארשען, מאשען אונד וואנדלונות לתפילה איה עם קידוש החמה, תפילין ומזויות מסופרים מומדים ווראים ושלמים - סליחות של צמר ומשו נקי כלי שום חשש שעשנו - אין אלע אופהרונגען אונד נראכטען, אין נראכטער אויסוואהל - אריינאלע פארברוקספרייע - וועדערשעקייטער, הברות ערהאלטען ענטשערענען דאבאט.

אלטע ספרים ווערען פריימאכט געקויפט
Salamon Weiss, Sighetul-Marmatie Dragos Voda 8.

Anton Rosenzweig

Librarie Zsidóknyvkereskedés (Buchhandlung) CLUJ
Piata Mihai Viteazul 37-38. [v. Széchenyi-tér]
Alapítva 1890. Saját ház.

ספרים האנדלונג

Detail - Anglo.
סליחות, חפליין, מזויות, ציצית, מחזורים
עשרות גאלד אונד זילבערבארטען!
Mindenféle fordítású imakönyvek egyszerű és díszkötésű Selyem és gyapjú Talézek nagy raktára!

Az „UJ KELET” könyvosztálya

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Egyszáz lej értékű könyvet kap **ingyen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

I. csoport:

- Sch. Alejchem: Leégett nemesek (Kötve. Novellás könyv)
- Ujvári: Bosszuálló Isten (Regény)
- Goldschmidt: Egy zsidósors (Amatör példány. 3 kötetes regény)
- Giszkalay: Titok. (Egyfelv. dráma)
- Agnon: És a megörbedt kiegyenszedik. (Regény)
- Nordau: Dr. Kohn. (4 felv. dráma)
- Biró Lajos: A zsidók utja. (Tanulmány)
- Giszkalay: Támár. (Amatörpéldány. Bibliai regény)

Ezt a hatszáz lejes sorozatot ötszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel



Nyolcvanlej értékű könyvet kap **ingyen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

II. csoport:

- Sch. Alejchem: Leégett nemesek. (Füzve. Novellás könyv)
- Grotto: Zsidó renaissance. (Kötve. Tanulmány)
- Goldschmidt: Egy zsidósors. (3 kötetes regény)
- Gorion: József és testvérei. (Bibliai regény)
- Kaczér: Golem ember akar lenni. (Drámai szimbolum)
- Giszkalay: Támár. (Bibliai regény)
- Sombart: A zsidók jövője. (Tanulm.)
- Paneth: Utazásom a Szentföldön. (Utleírás)

Ezt a 380 lejes sorozatot háromszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.



Harcminc lej értékű könyvet kap **ingyen** az Uj KELET minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

- III. csoport (ifjúsági könyvek):**
- Dr. Bai: Zengő hárfa.
- Nordau: Mesék.
- Kabbalisták és Csodatévők.**
- Paneth: Utazásom a Szentföldön.
- Konrad: Futball ABC.
- Sch. Alejchem: A 13. Robinson.

Ezt a 130 lejes sorozatot száz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.



Husz lej értékű könyvet kap **ingyen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

- IV. csoport (cionista tanulmányok):**
- Sokolov: Uj zsidó.
- Gorelik: Cion és Golus.
- Pinsker: Antoemantipatio.
- Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben.
- Mairovits: Tora és cionizmus.
- Dr. Blank: Mit akar a cionizmus.
- Goldmann: A zsidó nemzet követelesei.

Ezt a 90 lejes sorozatot hetven lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Kisérje figyelemmel további sorozatainkat!



Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canadába.

Felvilágosítások és jegyek:

„SARNIA“-nál

Bucuresti, Rador 1572
Pasagiul Comédia

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulszörkőnyű kalapok

DRBJA LEI 120.—

Welsz Siegfried kalap- és uridivatárházába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyar

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon Interurban 5-15 * Szigetvári Jevacs, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Férfiszűrt arany * Arany, ezüst és platinaékszerek
Széles és Schwarzwaldi órákban, valamint kincsek és tárgyakban nagy leteket.
Csak vízenalászállítóknak!

A Temesvári Műmalom R.-T.

mindenkinek ajánlja Tészta- és Konzervgyárának
elsőrendű **M.M.** készítményeit
Kaphatók minden nagyobb fűszerüzletben

E. Rosenzweig

párisi mellfűző gyárának
rövidáru osztályában

jumper selymek és hárszok, csipkék, himzések, női-, férfi- és gyermekharisnyák, ruhagyöngyök és jették és **D. M. C.**

cikkekben legdusabban felszerelt áruházában a legelőnyösebb árak mellett kaphatók. Gyors és figyelmes kiszolgálás. Szabóknak árkedvezmény!

Hirdessen az Uj Keletben!

APRÓHIRDETÉSEK

Közvetlen kiadásul egy szö. 3. - vastag betűvel 4. - lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej. Aláíráskor 30% kedvezmény

Ezelőtt egy pár héttel a szatmár - nagykirályi vonaton elveszett egy kis barna bőrtáska benne egy tálesz, egy pár tefilin és egy kisebb barna bársony-zacsokban egy pár kisebb tefilin. Megtalálóját kéretik küldje be Rézműves Salamon Dioság in Bihar címre illő jutalomban részesül. 7572

Keresünk azonnali belépésre egy szorgalmas jó referenciákkal rendelkező vaskereskedő és egy kiváló detaillista fűszerkereskedősegédet. Weiszbürg Jakab fia! Dicioșanmărtin. 7576

Név- jegyeket,

születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
Kadima-nyomda
Cluj

Tanítót, vagy tanítónőt keresek, ki 8-10 elemi és polgári tanulókat oktatását és azoknak román állami iskolában évvégi vizsgára előkészítését vállalja. Hittan, német nyelv és hegedű oktatás megkívántatik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Magántanulók” jellegre Diamandstein papírüzlet, Huedin címre küldendők. 7566

Egy ügyes fiú, ki románul beszél, fizetéssel tanulókat felvétetik Dávid Hermán bőrtüzetében. P. Mihai Viteazul 39. 7562

Hegedű órát adok. Cím a kiadóban.

Angol nyelvmester 3 hónapi kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Értekezés: Calea Motilor 53. Este 8 után. 7557

„Jüdische Rundschau” részére előfizetéseket elfogad a pénz előzetes be-
küldése mellett Blum Zsigmond Oradea-Mare Strada Aurel Vlaicu 51. Telefon 853. Előfizetési ára negyed-
évre 300 lei 7539

Barzel

Fierarie
Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Telefon
1049

Német kisasszony nevelőnőnek ajánlkozik iskolás gyermekek mellé. Cím a kiadóban. 3621

Vidéki malomüzem részére nős kiscsaládu zsidó kezelő ispán és egy nőtlen gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat igények megjelölésével a kiadóba „Malom” jellegre kérek.

Intelligentes deutsch-französisches Fräulein gesucht zu 8-10 Jährigen Kindern. Adresse in der Administration 7535

Üvegezéshez és képke-
retezéshez értő kezdő fiatal segédet felvesz Klein Ella üvegüzlete Dej. 7570

Perfekt gyors és gépi-
író azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Elsőrangú munkások” jellegre a kiadó továbbít.

Könyvszükségletét az Uj Kelet könyvosztályánál fedezze! Bárhol megjelent könyvek beszerzését vállaljuk.

RASOLOR'
késnélküli bo-
rotváló por

1/4 kgrm. ára
8 lei



LEBOVITS
torbély készíti,
Sata-Mare

Viszonteladók-
nak 5 kg 120lei

Telefon-
sz. 61. **LÁDAGYÁR** Fiókhatár
Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbezeket összeszerelési és szedési részeken megrendelésre azonnali készlet és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Caranasi (volt Kajantól-utca) 1 szám

ÉTTEREM

Strada Belve-
dere 6 **Bucurestben** Strada
Belve-
dere 6
Grand kávéház háta mögött
megnyílt

Értesítjük a p. t. közönséget, hogy az ujjonnan megnyílt vendéglőnket a legmodernebb stílus szerint és jó konyhával vezetjük. Kérjük a nagyérdemű közönség pártfogását, a Tulajdonosok

ORTH.

KOSER

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürn-
bergi-, diszmüdrü és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureș (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-
ELADÓKNAK

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött-
és diszmüdrüket legjobban KICSIBEN
Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,

Strada Regina Maria 13.
Gyermekkoosik és kofferárak teljes kiárusítása

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez
tisztia, egészséges és kiadós!
Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi
főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan
ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

A kolozsvári

CZELL

sörfőződe
világos

„URSUS”

söre

a közönség
legkedveltebb itala

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMA

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Poljansek lankácsokat szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. Sürgőnycim:
Grossmasin :: Telefon 2-86

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.